

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	35 lei
6 luni	18 „
3 luni	9 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

CURIERUL JUDICIAR se simte dator a mulțumii tuturilor cari l-au ajutat fie moral, fie material pentru a păși în al XVI an al existenței sale, și le urează ca anul nou 1907 ce ne-a sosit să le fie cu sănătate și spor.

Curierul Judiciar

S U M A R

Progresul studiilor juridice în ultimii 40 de ani, de d-l Alexandru I. Suciu;

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație s. I: D-r Leon Sculy Logothetides cu Epitropia Casei Spitalelor și Ospiciilor Sf. Spiridon din Iași;

Idem, s. II: Ceata moșnenilor Brebenari cu Casa G. Economu et fii, Vernescu, etc.

Tribunalul Notariat Ilfov: Conte Ferdinand de Montesquiou cu I. Kaufman și alții.

Judecătoria ocolului Il Ploesti: Eufrosina D. Cantili cu S. I Samuel.

Trib. civil din Vire și Curtea din Caen: Despre înstrăinarea imobilelor dotale, cu o Notă.

Progresul studiilor juridice în ultimii 40 ani

Există obiceiul, ca în No. de 1 Ianuarie al «Curierului Judiciar» să se facă așa-zisa revistă de începutul anului, avându-se mai puțin în vedere cursul studiilor juridice, de cât influența generală pe care o are această zi asupra manifestărilor de simpatie și de urale obicinuite în această ocazie. E un obicei gazetăresc, puțin comun unei reviste de drept, serioase și de importanța Curierului Judiciar; de aceea ne facem, credem, datoria față de știința juridică română, dacă derogăm de la această practică și profităm de data care marchează începutul anului 1907, pentru ca să aruncăm o privire retrospectivă asupra începuturilor și dezvoltării studiilor juridice române în ultimii patruzeci de ani. *Praeteriti fides spes futuri.* Este a avea speranță în viitor dacă rămânem credincioși trecutului într-o măsură oare-care. Și numai, având tot-d'a-una contact cu trecutul, putem face pași siguri în viitor. De aceea, făcând cu

ocazia zilei de 1 Ianuarie, rezumatul dezvoltării studiilor juridice în România, credem că ne facem cea mai bună datorie față de viitor, căci vom arăta, pe lângă cauzele cari au împedit o dezvoltare originală a dreptului, îndrumarea actuală pe care a luat-o și speranța ce avem în proșirea lui.

* * *

Când la 1865, s'a pus în aplicare primul Cod civil, la înălțimea cerințelor unei dezvoltări mai mult ulterioare de cât prezente a societății române, starea științelor juridice era foarte redusă. Ea se poate rezuma ast-fel:

1. *Legislația* exista, prin forța împrejurărilor, dar așa de înapoiată față de tot progresul realizat în Europa, că s'a simțit nevoia de a se copia un Cod comercial și un Cod penal, chiar din primii ani când țările române au fost chemate la o viață modernă în urma Regulamentului organic. Dar fundamentul relațiilor juridice, dreptul comun, rămânea cărmuit tot de un cod Calimach, în Moldova — deși bun în numeroase privințe, mai ales echitabil — tot de un cod Caragea în Țara Românească, înapoiată atât ca sistemă, ca fond și ca formă. Viața, în mare parte patriarhală, comporta încă aplicarea, într'o măsură apreciabilă, a unor obiceiuri juridice moștenite, a unui drept cutumier arhaic. S'a simțit imperios necesară aducerea — dacă înjghebarea a-propriată era dificilă sau imposibilă — unei legislațiuni, clare, complete, simple, care să provoace progresul, nu numai să-l regularizeze. Și ast-fel s'a copiat — cu omiteri și modificări neînsemnate — Codul francez, bătrân de 61 ani, având o experiență de peste o jumătate de veac.

În această ordine civilă, de atunci și până azi am rămas pe loc. Saltul făcut era prea mare, pentru ca să nu fi fost nevoie de un laps de timp suficient, pentru ca tot spiritul particular, profesionist cât și cel general, să se poată conforma, adapta progresului acestuia oficial. Așa că s'ar părea poate un paradox în materie socială mai ales, dacă am spune că noua legislație,

fortând progresul social, și fasonând relațiunile inter-individuale, după regulile ei mai mult sau mai puțin elastice, a trebuit să ceară adaptarea faptelor juridice la lege până să aducă la înălțimea perfecțiunii ei, dezvoltarea socială. În Franța, legislațiunea a fost rezultatul necesar al dezvoltării relațiunilor juridice; la noi, din contra, dezvoltarea socială a trebuit să urmeze cadrele date de legislațiune, până să le umple. Aceasta ne dovedește și mai mult, exactitatea tezei că tot progresul social nu se face conform unor norme fixe, independente de voința omenească, conform unor legi naturale; ci din contra, societatea fiind într'o stare de prefacere,—frământarea continuă din care ese progresul zilnic o demonstrează—voința omenească dacă e în condițiile cerute, poate să-i impue orî-ce direcțiune și că, legi sociale propriu zise n'ar fi de cât aceste legi numeroase, cu sute de articole, cari sunt votate de parlamente pe fie-ce zi. În materie de legislație, deci, noi Românii, am avut simțul bun, de a strămuta la noi în țară ce am găsit în altă parte, și în măsură de a îmboldi progresul. S'ar putea zice că introducerea legilor străine, a fost o revoluție; de aceea multă vreme, până când priceperea lucrului nou să intre în mințile tuturor, era ca un fel de zăpăceală unită cu nesiguranță. De la 1865 și până azi, prefacerile politice însemnate realizate în România, zecile de legi de tot felul, organizând viața în toate ramurile ei publice și private, au cerut o continuă adaptare la lege a relațiilor indivizilor. Cadrul însă, a început să se umple, limitele lăsate de lege se întind pe fie-care zi, și complexitatea contexturei sociale, este aproape aceeași în România ca și în Franța.

Putem dar zice că în 40 de ani, România a ajuns să aibă legi — imitate ce e dreptul fără ca aceasta să fi fost un rău — tot așa de perfecte, ba unele chiar superioare, legilor multor State mari cari ne-au servit de model, și că grație acestor împrumuturi legiferate, se datorește în mare parte, realizarea uimitorului progres făcut de societatea românească într'un așa de scurt timp.

2. *Jurisprudența*, este rezultatul introducerii noilor legi, cari au necesitat, pentru posibilitatea aplicării lor, o nouă organizație judecătorească. Înaintea Unirii, nu se știa ce este această știință, în afară de definițiunile latine sau grecești, extrase din Pandecte sau comentariile vechilor jurisconsulti. Cu toate acestea, deși fără nici o bază istorică, jurisprudența formează azi în România unul din principalele mijloace cari contribuiesc la dezvoltarea și progresul dreptului. Mersul ei, a trebuit să fie conform raporturilor ce

se stabileau între niște legi noi, cu totul înaintate, și o societate înapoiată în dezvoltarea ei. Adică, să îndrumeze și să silească încadrarea faptelor în limitele prescripțiunilor legale, formând ast-fel curentul relațiunilor juridice dintre indivizi.

Acest rol l'a avut jurisprudența română de la nașterea ei și până azi. Pe acest drum au tot mers sentințele și deciziunile Tribunalului și Curților, fie ca să descopere și să arate ce aplicație comporta niște legi introduse într'o societate înapoiată organizată, fie să lupte contra arbitrarului și să pue ștampila legală tuturor faptelor sociale cari trebuiau reduse la lege.

Din examenul diferitelor hotăriri judecătorești, mai ales cu cât mergem spre anul 1860, impresiunea este că: între niște legi prea detaliate, prea complicate pentru niște fapte juridice simple, rudimentare, pentru o organizare socială modestă în începuturile ei de civilizație, judecătorii erau forțament de ținuuți să dea mai multă atenție legii de. cât faptelor ce li se presenta, problema fiind pentru dânsii textul legii iar nu înfățișarea juridică a faptelor.

De aceea multă vreme, și chiar azi, ai impresia, din dezvoltarea proceselor înaintea instanțelor judecătorești, și mai ales din redactarea hotăririlor, că ceea ce stăpânește mai mult spiritul oamenilor chemați să aplice legea este discuția abstractă, problemele juridice în ele însele, și foarte puțin preocuparea în primul rând de realitatea materială a spețelor și aplicarea legii ca și cum ar trebui să fie atunci extrasă din ele, ca o necesitate. Așa se explică, de ce până azi, jurisprudența română este așa de puțin creatoare de știință juridică, așa de puțin inițiatoare de măsuri legislative. Este dovada încă a superiorității legislațiunii, față de dezvoltarea societății. Cu toate acestea asistăm în prezent la o nouă îndrumare a jurisprudenței române, datorită curentului social care a început să pătrundă ariditatea exasperantă a dreptului și să-i dea viață. Cadrul dispozițiunilor legislative, a început pe de altă parte să se umple de multiplicitatea raporturilor juridice și să forțeze spiritul magistratului a se îndrepta mai mult spre ele. Toate aceste împrejurări contribuiesc și se ajută reciproc, pentru ca raționalizarea, generalizarea, să pătrundă deciziunile judecătorilor, pentru a repune în funcțiune echitatea către care trebuie să țintească întreg dreptul. Ast-fel că întâlnim astăzi câte o jurisprudență remarcabilă, care ne dă speranța că îndrumarea e făcută și că în curând înălțimea la care a ajuns jurisprudența streină, mai ales cea franceză care servește de model celei române, va fi atinsă de aceasta din urmă. Golurile cari se vor ivi în le-

gislațiune, vor putea fi ast-fel umplute prin întinderea rațională a dispozițiilor existente la cazuri noi și nebănuite în momentul legiferării; și jurisprudența română va avea acel rol activ, de o utilitate incontestabilă, care se rezumă în a fi punctul în care se întretaie asperitățile ce se ivesc continuu între insuficiența legislației și cerințele complexității raporturilor sociale, restringând rezultatele acestor ciocniri în formule eșite din natura lucrurilor cari vor fi, ca în alte țări, precedente utile ale necesităților legislative.

În rezumat, în 40 de ani, jurisprudența română s'a născut și a prosperat în mod constant, ajutată de exemplul celei streine, cât și de doctrină.

3. *Doctrina română* s'a găsit în aceleași condițiuni ca și jurisprudența și s'a născut odată cu ea. Deși reprezentată prin spirite remarcabile, ale căror cunoștinți erau la înălțimea progresului realizat de școala franceză la care se instruiseră, originalitatea propriu zisă le lipsea. Și nici nu putea fi alt-fel în condițiunile în cari trebuiau să se producă. Sfortările lor științifice ereau de ordine aplicativă iar nu inventivă, critică. Vrem să zicem că, profesorii facultăților de drept erau mai ales avocați, dinstinși fără indoială, dar avocați, cum și astăzi se întâmplă. Cunoștințele câștigate de ei în Franța nu erau duse mai departe, de oare-ce materialul asupra căruia lucrau nu corespundea stadiului înaintat la care ajunseser rațiunea lor. Ei se mărgineaș numai să dea ajutorul necesar jurisprudenței pentru ca, stăpânind bine principiile învățate, să facă aplicațiuni logice ale unor legi noi societății în formațiune, și să ridice spiritul general juridic la nivelul legislațiunii.

Pentru aceasta, nu numai posibilitatea unor studii originale nu era permisă, ci toate încercările, meritorii de alt-fel, deveneau simple compilațiuni fără interes științific; dar curentul nevoiei de a îmbrățișa noile principii legislative și a le însuși cât mai mult, a înlăturat până în prezent, chiar producțiunea juridică cea mai indicată într'o țară nouă: studiile istorice. În aceste împrejurări, o doctrină română propriu zisă nu găsim. Bibliotecile specialiștilor nu sunt pline de cât de autori streini, marea majoritate francezi. Toate lucrările cari merită oare-care atenție, de și sunt semnate de nume cari ar fi devenit celebre în împrejurările științific favorabile ale țărilor înaintate, nu sunt de cât mijloace mai comode, pentru a găsi soluția cutărei spețe, întru cât indică deosebirile de la textul francez, cum și pe alocurea legislația imediat anterioară. Nu putem spune că o doctrină română există bine determinată, având caracterele ei diferențiale, originalitatea necesară,

care să inspire jurisprudența, fiind-că amândouă nu sunt încă de cât exegetice. Cu toate acestea, am putea cere ca autorii noștri să cerce a da în studiile lor, analize mai profunde a diferitelor probleme și instituții juridice, fiind-că au și principiile la îndemână și un material de fapte destul de însemnat pe care să cerceteze. Poate că desnădejdea de a vedea în operele similare streine ceea-ce ar putea spune ei este cauza micii producțiuni a doctrinei române. Cu toate acestea curagiul să nu le lipsească, și găsim ocazia de a le da exemplu monumentală lucrare întreprinsă de acum 20 de ani asupra Codului civil și încă neterminată până în prezent, a d-lui D. Alexandresco, care de și nu este quintesență de originalitate—ceea-ce ar fi fost imposibil celui mai distins jurist, dovadă că alta nu există—dar este de o utilitate netăgăduită pentru oricine a întreprins studiul dreptului la noi în țară. Inceputul, și încă în proporții așa de mari, s'a făcut. Rămâne ca viitorii autori să profite atât de datele prețioase deja culese în mare parte cât și de netăgăduitul material de fapte ce le stă la îndemână și să ne dea ceea-ce predecesorilor le-a fost imposibil să facă: o doctrină română cu caractere bine distincte. Metoda sociologică, care a început să pătrundă, spre fericirea științei noastre, studiul dreptului, inaugurată în Germania și Franța, are toate șansele să arunce lumină nebănuite asupra a tot ce n'are viață, și să desprindă în fie-ce instituție, rațiunea intimă pentru care o soluție trebuie dată într'un sens și nu într'altul, soluție care să ne apară ca concluzia netăgăduită a unui raționament, în care premisele—faptele—să fie cunoscute prin ele și pentru ele. Până atunci nu putem avea pretenția să posedăm o doctrină, în care viața românească, cu toate particularitățile ei trebuie să se răsfrângă.

Cu toate acestea, serviciile pe cari le-a adus doctrina română, sunt netăgăduite pentru înțelegerea unor legi noi într'o țară cu obiceiuri vechi și cu o viață care nu corespundea tocmai acestor legi. Numai datorită ei putem zice că am ajuns astăzi să avem atâția oameni de legi, dar tot ei trebuie să-i imputăm că nu prea avem oameni de știință juridică pură. Concluzia generală este:

În 40 de ani, Românii, de unde erau cu mult înapoi față de vecinii apuseni, în privința dreptului, manifestat prin cele trei căi principale: legislație, jurisprudență, doctrină, grație unui avânt neprihănit și unei dorințe de tot ce e nou, au știut să se despartă de trecut fără multă durere, să primească mijloacele noi și cele mai indicate, care să transforme întreaga viață, să facă pe nerăsuflăte pași gingantici pe câmpul civilizației,

pentru ca astă-zi să fie în măsură de a putea trimite reprezentanți care să-și spue cuvântul lor autorizat, chiar în conferințele cele mai alese, precum au fost acele ale centenarului.

* * *

Acest progres vădit în mersul Dreptului în România, și are deci un început de originalitate, care, de aci înainte, suntem îndreptățiți să credem, va izbuti să dea studiilor, acel semn distinctiv care se va marca prin: știința juridică română. Avem speranța că anul 1907 va fi dintre cei buni și mănoși pentru noi.

Elementele necesare nu lipsesc, nici competențele cerute. Deci să fim cu încredere în viitor.

A. I. SUCIU

Doctor în drept din Paris
Avocat

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 4 Decembrie 1906

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Dr. Leon Sculy Logothetides cu Epitropia Casei Spitalelor și Ospiciilor Sf. Spiridon din Iași

Legea învățământului secundar și superior. — Regulamentul facultății de medicină din București și Iași. — Profesorii de clinică chirurgicală de la aceste facultăți cari sunt de drept și șefi de serviciu în Spitalele Eforiei din Iași și București. — Dacă în această calitate, ei au dreptul la onorariul medicilor primari ai acestor așezăminte și dacă aceste instituțiuni sunt obligate a le plăti asemenea onorariu. — (Art. 88 din legea învățământului secundar și superior, art. 50 din regul. facultăților de medicină și art. 3 din regul. Epitropiei Sf. Spiridon din Iași).

1. Profesorii de clinică chirurgicală de la facultatea de medicină din București și Iași, cari, în această calitate sunt de drept șefi de serviciu într'unul din spitalele Eforiei din București sau Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, nu au dreptul la onorariul medicilor primari ai acestor așezăminte, nici aceste așezăminte nu sunt obligate a le plăti asemenea onorariu, de oare-ce, acest lucru nu reiese nici din art. 88 din legea învățământului secundar, nici din art. 50 din regulamentul facultăților de medicină, articol care prevede numai în ultima parte că profesorii de clinica, în calitatea lor de șefi de serviciu la spitale, au toate drepturile și îndatoririle medicilor primari de spitale «în conformitate cu regulamentele așezămintelor respective» regulamente din care însă nu rezultă că profesorii de clinică de la facultatea de medicină numai prin simplul fapt că legea îi declară de drept șefi de serviciu în spitalele așezămintelor Eforiei din București și Iași, au și dreptul la onorariu, după cum au medicii primari numiți în această calitate de administrațiile acestor instituțiuni la spitalele pendinte de dânsule.

Deciziunea 503/906.—Respins recursul făcut de Dr. Leon Sculy Logothetides în contra deci-

ziunei Curței de apel Iași, S. I, No. 119/904, dată în proces cu Epitropia Casei Spitalelor și Ospiciilor Sf. Spiridon din Iași.

Curtea,

Așcultând pe d. avocat B. Sculy Logothetides în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat Șuțu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

«Ca profesor de clinică chirurgicală la facultatea de medicină din Iași, funcționând în atare calitate, ca șef de serviciu în spitalul sf. Spiridon din Iași, am cerut pentru această muncă suplimentară remunerarea mea, ca și medicii acelei case, conform bugetelor întocmite.

«Onor. Curte însă, adoptând motivele din sentința tribunalului de Iași, S. I, No. 143 din 17 Martie 1904 respinge cererea mea Judecând ast-fel Curtea de Iași dă o hotărâre cu o indoită violare de lege.

a) «Am invocat în favoarea mea art. 88 din legea învățământului secundar și superior din 24 Martie 1898, dezvoltat prin art. 50 din regulamentul întocmit pe baza acestei legi, publicat în *Monitorul Oficial* No. 192 din 25 Noembrie 1899.

«Tribunalul însă înlătură art. 50 din regulamentul, sub cuvânt că obligațiunea pentru Epitropie de a remunera pe șeful de clinică nu rezultă cu necesitate din art. 88 al legii și că regulamentul ei nu poate consacra acest drept.

«Neglijând ast-fel dispozițiunile regulamentului, tribunalul violează însuși legea organică — art. 88 — care face un singur tot cu regulamentul întocmit, pentru dezvoltarea și aplicația ei.

b) «Tribunalul introduce o distincțiune în drepturile consacrate prin citatele texte de lege, zicând că șefii de clinică sunt asimilați cu medicii primari de spitale numai în interesul direcțiunii interioare a clinicei, nu și în interesul personal al medicului.

«În consecință refuză remunerarea serviciului suplimentar prestat de șeful clinicei, ca șef de serviciu în spitalul Epitropiei, or a distinge acolo unde legea nu distinge este a viola acel text de lege».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că recurentul de azi, dr. Leon Sculy Logothetides, intentând acțiune în contra Epitropiei Casei Sf. Spiridon din Iași, a cerut ca aceasta să fie obligată a-i plăti suma de 17792 lei, ca onorariu convenit de la 1889 până la 1 Aprilie 1904, și în plus să mai fie condamnată a-i plăti pe viitor, atât timp cât va fi șeful clinicei în spitalul Sf. Spiridon din Iași, acelașsalariu pe care lunar Epitropia îl plătește medicilor primari ai aceluși spital; că, ambele instanțe de fond, au respins acțiunea ca neîntemeiată;

Având în vedere că recurentul și-a întemeiat acțiunea pe motivul că fiind profesor de clinică chirurgicală la facultatea de medicină din Iași, și în această calitate funcționând ca șef de serviciu în spitalul Sf. Spiridon din Iași, are dreptul la onorariu ca ori ce medic primar al spitalului, în baza art. 88 din legea învățământului secundar și superior din 24 Martie 1898 și a art. 50 din regulamentul facultăților de medicină publicat în *Monitorul Oficial* din 25 Noembrie 1899;

Având în vedere art. 88 sus citat care dispune: Clinicele se vor face în București, în spitalele Eforiei civile, iar în Iași, în ale Epitropiei Sf. Spiridon. Aceste așezăminte vor pune la dispozițiunea facultăților sale și numărul de paturi necesare învățământului clinic. Profesorii de clinică vor fi de drept șefii acestor servicii spitalicești. Un regulament va hotărâ raporturile între profesorii de clinică și administrațiunile spitalelor precum și condițiunile în care se va face învățământul practic medical în celelalte servicii ale spitalelor;

Și art. 50 din mai sus zisul regulament, după care:

Profesorii de clinică de la facultăți sunt de drept șefi de serviciu într'unul din spitalele Eforiei Spitalelor Civile din București, sau ale Epitropiei Sf. Spiridon din Iași. În această ultimă calitate a lor profesorii de clinică au toate drepturile și îndatoririle medicilor primari de spitale, în conformitate cu regulamentele așezămintelor respective;

Considerând că din aceste dispozițiuni nu rezultă, după cum se pretinde de recurent, că profesorii de clinică chirurgicală de la facultățile de medicină din București și Iași, cari în această calitate sunt de drept șefi de serviciu într'unul din spitalele Eforiei din București sau Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, ar avea și dreptul la onorariul medicilor primari ai acestor așezăminte, iar acestea obligațiunea de a le plăti asemenea onorarii, de oare-ce partea ultimă de sub art. 50 din regulamentul sus citat adaugă că profesorii de clinică în calitatea lor de șefi de serviciu la spitale, au toate drepturile și îndatoririle medicilor primari de spitale, în conformitate cu regulamentele așezămintelor respective,

Considerând că din nici o dispozițiune a regulamentelor acestor instituțiuni, nu rezultă că profesorii de clinică de la facultățile de medicină, numai prin simplul fapt că legea îi declară de drept șefi de serviciu în spitalele așezămintelor Eforiei spitalelor civile din București și Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, au și dreptul la onorariu, după cum au medicii primari numiți în această calitate de administrațiile acestor instituțiuni la spitalele pendinte de dânsese;

Că, din contra, prin art. 3 din regulamentul pentru stabilirea relațiilor dintre epitropia generală a casei Sf. Spiridon și clinicile facultății de medicină din Iași, sancționat prin Înaltul decret regal cu No. 609 din 3 Februarie 1896, se face distincțiune între profesorii de clinică, cari nu sunt și medici ai casei, și acei cari întrunesc ambele calități, iar prin art. 96 din legea sanitară se spune clar că Eforia spitalelor civile din București și Epitropia Sf. Spiridon din Iași, sunt în drept dacă găsesc cu cale, a numi pe profesorul de clinică medic de spitale fără un alt concurs și numai în caz de vacanță;

Considerând că această facultate acordată de lege așezămintelor în cesiune, de a numi sau nu, pe un profesor de clinică, ca medic în spitalele administrate de dânsese, înlătură orî-ce îndoială în privința obligațiunei ce se pretinde că ele ar avea ca să plătească pe profesorii de clinică ca și pe medicii primari numiți de ele în spitalele lor și face să rezulte clar că nu sunt obligate a plăti onorariul de medici primari de cât acelora pe cari aceste instituțiuni îi numesc în această calitate;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt instanțele de fond au respins ca neîntemeiată acțiunea recurentului dr. Leon Sculy Logothetides, și prin urmare motivele de casare invocate, se găsesc neîntemeiate;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 14 Noembrie 1906

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Ceata moșnenilor Brebenari cu casa G. Economu et fii, S. Halfons et fii, C. Vernescu, Maria Al. Darvari, Al. Darvari, D. D. Hernia și T. Giurcă.

Hotărnicie. — Confirmarea lucrării aducerei la îndeplinire a unei hotărnicii fără cererea și citarea părților. — Dacă o asemenea încheiere intrerupe prescripția. — (Art. 403 vechea Pr. civ.; 34 reg. hotărnicilor și 1865 C. civ.)

Din combinația art. 403 din vechea procedură civilă, cu art. 34 din regulamentul hotărnicilor

din 1868, rezultă că, instanțele judecătorești nu pot să încheie jurnalul de confirmarea lucrării aducerei la îndeplinire a unei hotărnicii de cât citând pe părți, fie că există sau nu contestație în contra acelei executări.

Ast-fel, o încheiere a Curței de apel dată fără citarea părților, asupra confirmării lucrării de aducere la îndeplinire a unei hotărnicii nu poate intrerupe prescripția față de părțile necitate, conform art. 1865 C. civil.

Decisiunea 255/906. — Casată, după divergență, ordonanța de adjudecare a trib. Mehedinți S. I No. 4281/1905, dată în procesul dintre Moșnenii Brăbenari cu casa G. Economu et fii ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l advocat Georgescu din partea recurentei Ceata moșnenilor Brăbenari, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-nii avocați G. Anghelescu și B. Misir în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și eroare grosieră de fapt. Tribunalul Mehedinți ne-a respins cererea de cercetare locală, pentru a proba cu martori că: «am avut stăpânirea munților Olanul și Olănelul de peste 30 ani», și pe cari munți ceream, prin contestația noastră, a î scoate din vânzare, pe motiv că prescripția nu e în timpul util, de oare-ce a fost intreruptă în anul 1878, când s'a confirmat executarea aducerei la îndeplinire a hotărării Înaltului Divan S. II cu No. 73/1846, și de la această dată până la proces nu sunt 30 ani. Inexact în fapt este argument și tribunalul comite o eroare argumentând ast-fel, căci confirmarea despre care vorbește tribunalul, cât și petiția dată Curței de apel Craiova S. I la 19 Aprilie 1877, este relativă la executarea ei în cât privește pe moșnenii Mărășești, iar nu în privința noastră moșnenii Brebenari, în ce privește munții Olanul și Olănelul, care este cu totul alt hotar de cât hotarul Mărășești, pe cari îi stăpânim din moșii cei mai depărtați, așa că tribunalul ne-a privat de singurul nostru mijloc de apărare și probațiune, lunga stăpânire de peste 30 ani».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului din care se constată că S. Halfon & fii punând în urmărire moșia lui C. G. Vernescu anume Baia de Aramă cu trupurile ei, recurenții au făcut contestație, cerând să se scoată de sub urmărire munții Olanul și Olănelul, pentru motivul că de la anul 1850 având posesia neintreruptă a acestor munți, au în favoarea lor lunga prescripție;

Că tribunalul a respins această contestație, pentru motivul că această posesie a recurenților a fost intreruptă, la anul 1878, când s'a confirmat de Curtea de apel din Craiova executarea aducerei la îndeplinire a hotărării Înaltului Divan S. II No. 73 din anul 1846; iar că de la 1878 până la data contestației de față nu sunt trecuți 30 ani;

Considerând că, în această privință, din actele aflate la dosar, și discutate înaintea instanței de fond, se constată, că hotărnicia moșiei Baia de Aramă, urmărită azi de Halfon & fii, a fost făcută de inginerul Preda Săulescu la anul 1845 și confirmată de Înaltul Divan S. II prin decizia No. 73 din 1846;

Că această hotărare de și a fost adusă la îndeplinire prin actul de executare al tribunalului Mehedinți din 1850 de și n'a fost confirmată de cât la anul 1878 Decembrie 21, prin jurnalul Curței de apel din Craiova S. I, No. 1433, odată cu executarea făcută în 1878 despre hotarul Mărășeștilor;

Considerând însă că din această încheiere se constată că Curtea în complex după ce a dat lectură actelor din care rezultă că s'a executat decizia 73 din 1846, a constatat terminată executarea acelei decizii, confirmătoare a hotărâncii fără însă ca să rezulte din acea încheiere că recurenții ar fi fost citați și ascultați la acea lucrare a Curții;

Considerând că, din combinația art. 403 vechea Pr. civ. cu art. 34 din regulamentul hotărânciilor din 28 Februarie 1898, sub imperiul cărora s'a făcut această confirmare, rezultă că instanțele judecătorești nu pot să încheie jurnalele de confirmarea lucrărilor aducere la îndeplinire a unei hotărâncii de cât citând pe părți, fie că există sau nu contestație în contra acelei executări;

Că întru cât autorii defenditorilor n'au făcut o cerere în justiție pentru confirmarea acestei executări în urma căreia trebuia a se cita părțile, și din care cauză nici n'au fost citați recurenții, când s'a pronunțat încheierea Curții de apel din Craiova S. I No 1439/878, urmează că prescripția n'a fost întreruptă față de ei, conform art. 1865 C. civ.;

Că, prin urmare, tribunalul hotărând contrariul, comite un exces de putere și violează art. 403 vechea Pr. civ. și art 34 din regulamentul hotărânciilor;

Considerând că judecata trib. când respinge contestația recurenților, pentru că posesia lor ar fi fost întreruptă, fiind eronată, ordonanța de adjudecare care constată vânzarea făcută în urma respingerei acelei contestații, urmează a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.;

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența de la 20 Februarie 1906

Președenția D-lui P. H A G I O P O L, Președinte

Contele Ferdinand de Montesquiou cu I. Kaufman și alții

Sentința No. 73

Poprire. — Creditor popritor. — Dreptul lui de a face poprire numai când are o creanță certă, lichidă și exigibilă. — Acțiune sau poprire temerară. — Dacă ea poate da naștere la daune. — Obligația celui ce cere daune, de a dovedi prejudiciu. — (Art. 455 pr. civ.)

1. Prin cuvântul «act scris» întrebuițat de legiuitor în art. 455 pr. civilă, se înțelege dovada unei datorii ce este exigibilă, căci, atât cuvintele, «sumele datorite», presupune o datorie ce este exigibilă, cât și cuvântul «creditor» presupune a avea o creanță, și cine nu are o creanță certă, nu este în realitate creditor. — Că de aci urmează că creditorul, spre a face poprirea, trebuie să aibă o creanță certă, lichidă și exigibilă.

2. Dacă este esact în principiu, că o acțiune temerară, o poprire, poate da naștere la un prejudiciu, nu mai puțin adevărat este că, pentru ca cine-va să aibă drept la daune trebuie să le fi suferit și să dovedească că a suferit asemenea daune.

S'au ascultat din partea contestatorilor d-nii avocați V. Ulvinianu și B. Missir iar din partea intimaților d-nul avocat N. Papadat.

Tribunalul deliberând,

Asupra contestațiunii contelui Ferdinand de Montesquiou Fezenzac personal și ca procurator al mamei sale Contesa de Montesquiou, născută principesa Bibescu, prin procurator d-l avocat Ulvinianu, făcută prin petiția reg. la No. 44429/905, contra ordonanței presidențiale de poprire cu No. 10927/905 a acestui tribunal;

Având în vedere că din desbaterile urmate în instanță și din actele prezentate de părți, se constată : că între contele Ferdinand de Montesquiou de Fezenzac, lucrând atât personal cât și ca procurator al mamei sale d-na contesă de Montesquiou, născută principesa Bibescu și I. Kaufman, Samuel Horovitz și Isidor Herdan a intervenit la 7 Decembrie 1904 prin actul numit «chitanță» o convențiune prin care se stipula între altele : 1° Că contele Montesquiou de Fezenzac arendează numiților moșia Macovei din jud. Buzău pe termen de zece ani, cu începere de la 23 Aprilie 1905. 2° Prețul arendeii de lei 250000 anual, plus a se mai da contelui Montesquiou suma de lei 500000 și anume 400000 la facerea contractului și 100000 lei în cambii semnate de arendași, de plată la 1 Iulie 1905; 3° Contractul de arendare definitiv se va face cel mai târziu până la 21 Decembrie 1904; Contele de Montesquiou a primit suma de 40000 lei din care 20000 lei asupra câștiului de 1 Mai 1905, iar 20000 lei înscrise funciare române, asupra sumei de 400000 lei, cari d-nii arendași sunt obligați a le schimba în numerariu la facerea contractului definitiv. La 21 Decembrie 1904, termenul stipulat pentru facerea contractului de arendare a molșiei, contele Montesquiou și mama sa contesa de Montesquiou a refuzat a încheia contractul de arendare definitiv al moșiei Macovei d-nii arendași în fața acestei stări de lucruri, au chemat în judecată înaintea trib. Ilfov secția III pentru că atât contele Ferdinand de Montesquiou cât și mama sa contesa de Montesquiou să fie condamnați la plata sumei de 40000 lei arvună, 500000 lei daune, ce pretind că au suferit din refuzul de a le da contractul de arendare, plus 50000 lei cheltueli de judecată și pentru asigurarea plății a acestor sume, au cerut în baza chitanței cu data de 7 Decembrie 1904 și a acestei acțiuni, a se popri în mâinile d-lui George Găitan domiciliat în Brăila, ori-ce sume de bani, datorate sau ce le vor datora în viitor, ca arendă sau sub ori-ce titlu, poprire ce s'a încuviințat prin ordonanța No. 10927/905 și s'a efectuat prin procesul-verbal al d-lui portărel al trib. Brăila cu data de 8 Decembrie 1905.

Contra acestei ordonanțe de poprire, contele Ferdinand de Montesquiou și contesa de Montesquiou fac această contestație, care face obiectul procesului.

Acestea sunt faptele.

Având în vedere că contestatorii Contele Ferdinand de Montesquiou și contesa de Montesquiou, prin d-nii avocați B. Missir și V. Ulvinianu, susțin în primul rând, că după dispozițiunile art. 455 pr. civ. creditorii a căror creanță este contestată prin act scris ne autentic, pot, deodată cu intentarea acțiunii, să poprească sumele datorite datornicului său de un al treilea, cu sau fără cauțiune, lăsat la aprecierea autorității judecătorești, însă creditorii, care n'au act scris, pot face și ei poprire, odată cu intentarea acțiunii, dar trebuiesc îndatorăți a da cauțiune jumătate din valoarea reclamațiunii, cu alte cuvinte prin act scris se înțelege, nu ori-ce act, care constată drepturi litigioase, ci o creanță certă, lichidă și exigibilă.

Că creditorii popritori d-nii arendași I. Kaufman, Samuel Horovitz și Isidor Herdan, își sprijină cererea lor de poprire, ne având ca act scris de cât chitanța cu data de 7 Decembrie 1904 prin care se recunoaște că a primit suma de 40000 lei, nu se poate în baza acestui act ordona poprirea, de cât până la concurența acestei sume. Că așa fiind întru cât actul chitanței, nu este o creanță certă, lichidă și exigibilă de cât pentru suma de 40000 lei și întru cât astăzi depune pe masa Tribunalului recipisa cu No. 787/906 în valoare de 45000 lei, pentru asigurarea creanței recunoscută prin actul scris «Chitanța» poprirea nu mai poate subsista nici pentru această sumă și urmează în tot a se anula; și în al doilea rând, că prin faptul acestei popriri temerare, cauzându-li-se prejudiciu; cer daune în valoare de 500000 lei plus cheltueli de judecată;

Având în vedere că creditorii popritori I. Kaufman, Samuel Horovitz și Isidor Herdan prin d. avocat N. Papadat se opune la această cerere și susține, în primul rând, că prin cuvântul «*act scris*» din dispozițiunile art. 455 Pr. civ., se înțelege nu numai creanța rezultată dintr'un act de împrumut, ci din ori-ce act din care ar decurge oare-cari drepturi pentru părți, că în tot cazul dacă se găsește că suma ce a cerut a popri este exagerată, Tribunalul să aprecieze și să evalueze drepturile la o sumă mai mică, iar în al doilea rând, daunele ce se pretind că s'ar fi suferit prin această poprire, nu sunt dovedite cu nimic, cere respingerea contestației șic heltueli;

Având în vedere disp art 455 pr. civ. al. a.

Că din expresiunile întrebunțate de legiuitor în această dispoziție a legii «*ori-ce creditor a cărui creanță este constatată prin act scris ne autentic va putea, de odată cu intentarea acțiunii să poprească sumele datorite datornicului său de un al treilea*» reese: că prin «*act scris*» se înțelege dovada unei datorii ce este exigibilă, căci atât cuvintele «*sumele datorite*» presupun o datorie ce este exigibilă, cât și cuvântul «*creditor*» presupune a avea o creanță și cine nu are o creanță certă nu este în realitate creditor. De unde urmează, că creditoirul, spre a face poprirea trebuie să aibă o creanță certă, liquidă și exigibilă;

Având în vedere că intențiunea legiuitorului de a cere sub pedeapsă de nulitate, ca creanța să fie certă, mai rezultă și din faptul că el a voit să curme abuzurile ce se petreceau în această materie, din cauza ușurinței cu care se admiteau popririle, în virtutea unor pretinse creanțe care la validare se găseau că nu există

Având în vedere că dacă acesta este principiul, spre a se vedea dacă poprirea este legalmente încuviințată, rămâne a examina în fapt felul creanței în virtutea căreia s'a ordonat poprirea;

Având în vedere că din dosar se constată că titlul pe baza căruia creditorii popritori I. Kaufman, Samuel Horovitz și Isidor Herdann au cerut această poprire este un act denumit «*Quitanta*» din care se constată: că se recunoaște de Conte Ferdinand de Montesquiou și Contesa de Montesquiou, că au primit de la numiții suma de 40000 lei și că se obligă a le da contractul de arendă al moșiei Macovei. Cu alte cuvinte o creanță certă de 40000 lei și oare-care drepturi litigioase ce isvorăsc în cazul când s'ar dovedi în culpă din neexecutarea acestei obligațiuni;

Având în vedere că Conte Ferdinand de Montesquiou și Contesa de Montesquiou, pentru garantarea invalidării poprirei de 40.000 lei, a depus pe masa tribunalului sub recipisa No. 787/906 în efecte suma de 45000 lei, declarând să nu se libereze de cât după terminarea procesului de fond, pendinte înaintea tribunalului Ilfov, dos. No. 194/905, de care tribunalul a luat act de această declarație și a dispus conservarea ei în mâinele d-lui grefier;

Că dar așa fiind, întru cât creditorii popritori I. Kaufnescu, Samuel Horovitz și Isidor Herdann, nu au titlu de creanță certă, de cât pentru suma de lei 40000 contra Contelui Ferdinand de Montesquiou și Contesei de Montesquiou și întru cât pentru acoperirea drepturilor lor pentru această sumă, s'a depus în instanță sub recipisa cu No. 787/906 în efecte suma de 45000 lei, această ordonanță de poprire urmează a fi anulată.

În ce privește cererea de daune.

Având în vedere că dacă este exact, în principiu, că o acțiune temerară, o poprire, poate da naștere la un prejudiciu, nu mai puțin adevărat este ca ea să aibe drept la daune, trebuie să le fi suferit, cu alte cuvinte numai cel ce le-a încercat este în drept a cere;

Că dar așa fiind, întru cât contestatorii Conte de Montesquiou și Contesa de Montesquiou s'a mărginit numai în a arăta că a suferit daune, fără a justifica cu vre-o dovadă aceasta, cererea lor este nefondată și cată a fi respinsă;

În ce privește cheltuelile de judecată, tribunalul le apreciază la suma de 200 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte tribunalul, admite contestația etc.

JUDECĂTORIA OCOLUL II PLOEȘTI

Audiența de la 13 Noembrie 1906

Eufrosina D. Cantili cu S. I. Samuelli

Carte de judecată No. 1769

Quasi-delict. — Presumpțiuni. — Elementele quasi-delictului.—(Art. 998,999,1000, 1084, 1085, 1203 și 1487 C. civ.)

Ori-ce faptă ilicită a servitorilor noștri, făcută din neprevădere, care cauzează altuia un prejudiciu, constituie un quasi-delict, ce suntem datorii a'l repara.

Quasi-delictul se poate dovedi și cu presumpțiuni, trase din diferite împrejurări constatate de visu la fața locului, unite cu recunoașterea în parte a părâtului.

Judecata,

Asupra prezenței opoziții la cartea de judecată No. 1392/906 făcută de S. I. Samuelli proprietar în comuna rurală Ploeștori;

Ascultând susținerile părților și observând lucrările din dosar, din care se constată în fapt următoarele:

D-soara E. D. Cantili prin petiția reg. la No. . . . din a.c. prin d-l avocat I. Georgescu Obrocea a chemat de urgență în judecată pe d-l S. I. Samuelli proprietar din Ploeștori, pe motivele, că acesta prin oamenii săi a dat drumul pe iazul morei ce este pe moșia sa și care iaz trece și prin moșia reclamantei la tot inul ce treerese cu mașina precum și la alte pae, care mergând pe gârlă s'au oprit din cauza cantității prea mari, și a înpotmolit mai ales la cotituri și prin lese, în cât a oprit prin unele locuri curgerea apei, care unflându-se a dărâmat malurile prin mai multe locuri și care dărâmare continue zilnic, refuzând să repare paguba de bună voe;

Pentru aceste motive și alte ce le a desvoltat la ședință în contradictoriu ca; infectarea apei prin dospirea inului în cât vitele sale nu mai puteau să o bea și vicierea aerului pe moșia sa, a intentat acțiune părâtului în susținerea căreia ceru chemarea sa la interogator și conform art. 103 l. j. p. al. II să se facă și o constatare de fapt. Apreciindu-se motivele s'a ordonat o constatare care s'a efectuat chiar în aceiaș zi, procedura fiind îndeplinită în prezența judecătoriei de către primarul com. Ploeștori.

La termenul fixat pentru judecată pe baza aceleii constatări și a neprezentării părâtului la interogator s'a admis acțiunea prin cartea de judecată No. 1392 cu execuția provizorie contra căreia părâtul făcând opoziție ce azi este a se judeca, pe de o parte cu petiția reg. la No. 10927 a cerut suspendarea execuției provizorii, declarând că a scos inul din iaz și deci nu mai e nici un pericol, care cerere s'a admis; iar pe de alta la ziua înfățișării prin avocatul său Mitu Ștefănescu, a cerut și el o constatare locală ca să probeze că a scos inul din gârta iazului reclamantei, cercetare ce s'a efectuat în ziua de 22 Septembrie 1906;

Având în vedere, că în drept după art. 998, 999 și 1000 C. civ., ori-ce faptă a omului sau a servilor săi, care cauzează altuia cu sau fără intenție un prejudiciu, obligă pe acel din a căruia greșală s'au ocazionat a'l repara, iar după art. 1487 C. civ. întreprinzătorii răspund de lucrările persoanelor, ce a întrebunțat și deci implicit și de daune, ce ar cauza lucrătorii săi;

Ori în specie din ambele procese verbale de constatare locală devizu, una după cererea reclamantului și

alta după a pârâtului și din declarația pârâtului făcută cu ocazia suspendării, executării, cum că a scos inul din iaz și că nu mai e prejudiciu, rezultă presumțiunea destul de puternică și completă conform art. 1203 C. civ., că chiar cu știința și ordinul d-lui Samuelli, servii săi au aruncat paele de în în pârâu, fără să prevadă că cantitățile fiind prea mari, s'ar opri pe proprietatea vecinului și ar împedica cursul regulat al iazului în duna altora;

Căci, ce interes a avut pârâtul să scoată inul din iaz, după ce a fost chemat în judecată și condamnat, dacă oamenii săi n'ar fi lucrat cu știrea și ordinele sale ?

Ast-fel fiind înprejurările, în specie este un quasi-delicț intrunind următoarele elemente legale: Un fapt ilicit săvârșit de servitorii pârâtului, cari din neprevădere au cauzat pagube reclamantei, ce urmează a fi reparate. Sau în rezumat e la mijloc: Un fapt, o greșală și o pagubă (vezi Gr. G. Păncescu; pag 350, vol. II; Mourlon volum II; M. Planiol, tom. II No. 823 și Zaharide).

Având în vedere, că faptul în sine al acestui quasi-delicț, este aruncarea inului în cursul iazului (art. 998 și 1000 C. civ.) făcut cu imprudență (art. 999 C. civ.) la care fapt n'a contribuit cu nimic reclamanta; ci din contră, când a văzut că i se face pagubă, s'a opus înștiințând pe Samuelli ca să ia măsuri de înlăturarea daunelor, așa că toată vina este numai a pârâtului (Laurent, No. 489, vol. 14).

Că este și o greșală la mijloc, căci faptul e comis fără drept și în contra dreptului de proprietate al reclamantei;

De alt-fel și sub codul Calimachi prin § 1726 se suspunea la răspundere, atât pe acel, ce a cauzat paguba cu intențiune cât și pe acel fără intențiune cu o mică deosebire;

Considerând că după art. 480 C. civ. de și proprietatea este dreptul de a se folosi și a dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, totuși aceasta s'o facă în limitele determinate de lege fără a comite altuia vre'o pagubă;

În specie d-l Samuelli putea să-și arză paile sau să le dea în mici cantități pe gărlă, ca să nu se oprească în proprietatea reclamantei;

Văzând că după art. 1084 C. civ. se prevede, că daunile interese ce sunt debite creditorului, cuprind în genere perderea ce a suferit și beneficiul de care a fost lipsit, iar după art. 1085 C. civ. debitorile nu răspunde de cât de daunele interese, care au fost prevăzute sau cari ar fi putut fi. Orî în specie de și nu e un contract, ci un quasi-delicț, urmează a se aplica aceleași reguli, mai ales că art. 998 C. civ., obligă pe acela care a cauzat prejudiciu să-l repare;

Deci de și d-l Samuelli a scos inul totuși o daună încă există din cauza ruperei malului nereparat încă, cum se vede din a doua constatare locală și din cauză că d-na Cantili a fost silită să-l cheme în judecată ca să i se respecte dreptul de proprietate și să se înlătore pagube mai mari;

Pentru aceste motive de fapt și de drept, apreciind chuantumul despăgubirilor, opoziția la cartea de judecată No. 1392/906 urmează a fi admisă în parte, reducând daunele la suma de una sută lei ce oponentul urmează să plătească către reclamantă cu menținerea cheltuielilor de 50 lei prevăzute în menționata carte, apărând pe d-l Samuelli de orî-ce alta obligațiune în cauza de față.

Judecător (s) Gheorghe Demitriu

Grefier (s) C Arsenescu

TRIBUNALUL CIVIL VIRE, 10 D-bre 1903
și C. din CAEN, 15 Iunie 1904

Regim dotal.—Instrăinare.—Imobile dotale.—Autorizare maritală.—Acțiune comună între soți.—Donație simulată.—Nulitate.

Femea măritată sub regimul dotal poate să urmărească anularea instrăinării imobilului dotal, chiar în timpul căsătoriei și în lipsa unei separații de bunuri dacă ea este autorizată de bărbatul ei, și lucrează odată cu dânsul.

Este de principiu că, în cazul când femea dotală a dat un imobil pentru stabilirea unui copil și când acest din urmă a afectat acest imobil la garantarea unui împrumut contractat de dânsul, împrumutătorul banilor n'are interes a cerceta ce s'a făcut cu banii împrumutați de dânsul, donatarul fiind în drept a dispune de imobilul ce i s'a dăruit. Soluția contrară este admisibilă numai în caz când atât donațiunea cât și împrumutul contractat asupra imobilului dăruit sunt recunoscute frauduloase, ca fiind făcute cu ajutorul însuși a împrumutătorului său a mandatarului său, în scopul de a face ca dota să fie depărtată de la adevărata ei menire.

(Din *Revue du Notariat*, anul 1905, p. 689, No. 12218)

Observație.—Asupra primului punct decis de trib. din Vire și de Curtea din Caen, jurisprudența este împărțită. Unele Cărți au decis, în adevăr și la noi, că femeia poate, chiar în timpul căsătoriei, și înaintea separației de bunuri, să ceară anularea instrăinării fondului dotal, cu autorizarea bărbatului C. București și Galați, *Dreptul* din 1884, No. 16 și din 1890 No. 26. Părerea contrară este însă împărțită de mare majoritate a doctrinei. După această din urmă teorie, care ni se pare mult mai juridică și mult mai conformă atât art. 1242 § II cât și art. 1255, femeia nu poate exercita acțiune în anulare de cât atunci când bărbatul perde acest drept, adică: în urma desfacerei căsătoriei, sau a separației de bunuri. Cât timp bărbatul administrează dota femeii, acțiunea nu-i aparține de cât lui. (Vezi D. Alexandresco, t. VIII, p. 322, text și nota 1, și numeroasele autorități citate acolo).

Cât pentru punctul al doilea judecat prin decisiile a căror sumar s'a reprodus mai sus, el ne pare la adăpost de orî-ce critică. În adevăr, donațiunea bunurilor dotale pentru stabilirea copiilor comuni trebuie, pentru a fi validă să aibă în realitate de cauză stabilirea proiectată; căci ea este nulă de câte ori cauza ei este simulată, sau când donațiunea n'a fost făcută în vederea folosului copilului donatar, ci pentru procurarea atât femeii cât și bărbatului mijloace nelicite. (Cpr. Cas. fr. D. P. 56. 1. 102; Troplong, *Contrat de mariage*, IV, 3359; Dépinay, *Régime dotal*, p. 235; D. Alexandresco, t. VIII, p. 284, etc.

(N. R.)